

پیل : ۱ جلد : ۱

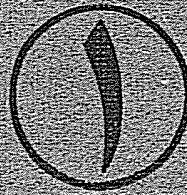
تسریں ٹائی ، ۱۳۲۹ =

پہلا مجموعہ سیّدی

خالد

آئندہ ہر چھ ماہ

مدیر : جلال ساہو

فیثائی : بش غروش

مطبعة عامہ — استانبول

اسلامیتدن اول عربلر

مقدمه

عرب، تاریخك اك زياده توجهنه مظهر اولمش اولادنددر. عرب قومی قدر کچمشی آراشدیریش، اوکره نیلمش، بیلینمش قوم دنیا یوزنده پک آزددر. هله میلادی آلتنجی عصردن، یعنی حضرت پیغمبرك تولدنن بری عرب حیاتك بوتون تفرعاتی سنه سی سنه سنه حتی کونی کوننه تعقیب ایتك قابل در. فقط اوندن اولکی زمانلرده کفایت ایده جك درجده آراشدیریش و اوکره نیلمشدر. او قدرکه بوکون عرب یاشاییشی، عرب تاریخی اك اوزاق دورلردن بری خیال و دماغنده ترسیم و تجسیم ایتك ایسته ین پک قولای مرانیه ایریشه بیلیر. بو، بر نعمت درکه دنیاده آز قوملر اوکا موفق اولایلمشدر. فقط اسلامیت کبی عظیم برعاملی حامل اولارق عمومی تاریخك جریانی چورمش، بوتون بشریتك مقدراتی باشقه بر مجرایه صوقش اولان عرب قومنه بز بو نعمتی جوق کورمه یورز. کندیسك اوکا تماماً مستحق اولدینی بدیهی در.

اسلامیتك ظهورندن سوکرا اسلام عالم و متفکرلری و بالآخره اوروپا مستشرقلری عرب تاریخی و عرب حیاتی اك اوافق تفرعاتنه و ارنجه یه قدر تحری و تدقیق ایله دیلر. آراشدیریلماش هیچ برشی بر اقادیلر. ماصالره و مثالره قدر هر شیئی جمع ایتدیلر. لسانه، ادبیاته، دینه، اجتماعیاته کنجه بونلر حقنده کرک شرق و کرک غرب عالملری و متخصصلری طرفندن حدسز و حسابسز کتابلر تألیف ایلدی.

فقط مع التأسف معاصر مسلمانلر عمومیت اعتباریله - حتی منور و متفکر زمره لر استننا ایدیلکسزین - عربلرک اسلامیتدن اولکی حاللرینه عائد بونجه معلوماتدن پک آز استفاده ایتمشلردی. حتی دینیه بیلیرکه حضرت پیغمبرك

ظهورندن اولکی عرب حیاتی و تاریخی حقنه بر چوقلرمز تماماً جاهلر . هله بزورکلر بو خصوصده هر کسدن زیاده محرومز . غربی آسیاده ظهورمزدن ، یعنی بیک سنه لک بر مدتدن بری تاریخمز صرف اسلامیت یولنده مجاهده دن عبارت اولدینی و اسلامیتی ملی حیاتمکز اساسی و بناسی عد ایتدیکمز حالده محمود اسعد افندی ، صبحی پاشا کی اندر ذواتک تألیفاری استنا ایدیلیرسه لسانمزه آدم عقلی بر اسلام تاریخی بیله یازیلادی . اسلامیتدن اولکی عرب حیاته کنگجه ینه محمود اسعد افدینک « مدخل » ندن باشقا بحثه ، ذکره لایق هیچ بر اثر بیلمه یورز !

بو حال حقیقه تأسفه شایاندر . زیرا اسلامیتی آکلایوب تقدیر ایده بیلیمک ایچون اونی دوغورمش اولان محیطی بیلیمک الزمدر . حضرت پیغمبر عربلری نه حالده ، هانکی دینی ، مدنی ، اجتماعی ، سیاسی ، اخلاق شرطلر ایچنده بولدی ؟ بوتون بونلره قارشی نه کی بروضعیت آلدی ؟ شو وضعیت ایله موجود اولان حال و شرطلر آراسنده نه کی عکس جریانلر وقوع بولدی و بوتون بونلرک نتیجه سی اولارق اسلامیتک صوگ و قطعی شکل و ماهیتی نه دن عبارتدی ؟

بوتون شو سؤاللر تنویر و توضیح ایدیله دجکه اسلامیت نه آکلایلیر و نه ده تقدیر ایدیله بیلیر ؛ زیرا اسلامیتک ظهوری ده تاریخی برواقعه اولدیغندن تکامل قانونده تابع ایدی . بزشو « تکامل » کله سندن اورکمه یلم ! اک اول تکامل نظریه سنی قبول و وضع ایله ین ینه اسلامیتدر .

جمله مزک معلومی اولدینی وجهله قرآن دین و کتابی اولان مرسل پیغمبرلر آراسنده ماهیت اعتباریه هیچ برفرق قویما یور . حق بردر ؛ بوتون پیغمبرلرده عینی حقک ظهوری و تأسسی ایچون کوندریلمشدرلر . مولانا جلال الدین رومی اسلامیتک شونظریه سنی آتیده کی بیتی ایله پک اعلا ایضاح ایتمشدر :

القصة هم او بود که میآمد و میرفت

هر قرن که دیدی

آخر آن شکل عربدار برآمد

ناجی زمان شد

اسلاميت بشريتى دائما حقه دوغرو يورور. وحق ايچون صوصامش بويولجى كى تصور ايدييور : بويولجى آرا صيرا يولنى غائب ايدهر، باشقا يوله صاپار، برمدت بويلهجه آواره دولاشدقدن صوكر كنديسنه حق يولنى كوستيرير بويغمبر ارسل ايديلير. بويلهجه بويغمبرلر بشريتك يولنى ايشيقلانديرير، بشريته حق طرفنى كوستيرير، صيرا ايله ديزيلش مشعللردرلر؛ بومشعللر عيني منبعدن نور آلير، عيني حق يولنى كوستيرلر. لاكن شو حقتك تجليسنك درجهسى، اونورك تظاهرينك مقدارى زمانك طاقت و تحملنه، بشريتك كچيرمش اولديغى تجربهيه، كسب ايتمش اولديغى معلوماته، خلاصه بولونديغى مدنيتك مرتبهسنه تابعدر. بونك ايچوندركه دين صاحبارى بويغمبرلر عيني حقى تبليغ ايدهكلكلى حالده حكملر وقانونلر اعتباريله بربرلرينك ناسخ ومنسوخيدرلر. چونكه هردينك حكملرى ظهور ايتدىكى عصرك، محيطك احتياجلرينه، مقتضالرينه توفيقاً مرتبدر. اسكى بر زمان ايچون تأليف ايديلش اولان قانونلر، حكملر، يكي عصرك احتياجلرينى دفع ايدهمز و بناء عليه يكي دينك ظهورنده اسكى دينك وضع ايتمش اولديغى قاعدهلرك منسوخ اولمالرى ايجاب ايدهر.

اسلاميتك كنديسى طرفندن وضع ايديلش اولان شواصول بيله كوسترييور و اثبات ايدييوركه اسلام دين و حكملرينك تكوينى ائناسنده اوعصرك ايجابى، عرب محيطنك خصوصيتى نظر دفته آلىنمش و بناء عليه پك مهم تأثيرلر اجرا آيله مشدر. قرآن كريمده حالا بوكون بيله بو اثرلر، بو ايزلر پك جلى بر صورتده كوزوكور. وايشته بونك ايچوندركه اوك مشهور مفسرلر، فقيهلر اسلاميتك ظهورى ائناسنده عرب حياتى اوكره نمك مجبوريتنده بولونمشلردر. زيرا بونسز قرآن كريمك پك چوق يرلرى آكلاشلاماز، تفسير ايديله مز.

بناءً عليه بزده اسلاميتى حقيله اوكره نمك وسومك ايسته يورسحق اسلاميتى دوغورمش اولان عرب محيطنى، عرب حياتى بيلملى يز، اوكره نملى يز : اسلاميت توركللكك اساسنى و بناسنى تشكيل ايدييور. كندىمىز آكلامق، بيلمكده بالخاصه اسلاميتى آكلامق و بيلمكده و بناءً عليه اسلاميتك مهدي

اولان عربلنی اوکره نمک ویلمکه قابل در . سویله دیکمز کی لسانمزده کی بو خصوصه عائد بوشلق حقیقه تأسفه شایاندر و بو یوشلنی دولدورموقده بر وظیفه در .

بز شیمدی بویولده برتجن به به کیریشیورز: یازاجغمز شیلر تجرب به درجه سنی کچه مه به جکدر . زیرا اسلامیتک ظهورندن اولکی عرب حیاتی تصویر ایتک، اونک بوتون شئوتی جانلاندیر اراق میدان چیقارمق باشقا داها مقتدر و داها واقف قلملره محتاجدر . بز ایسه کننیمزده نه بو اقتداری و نه ده بو وقوفی حس ایدیورز . بزم مقصدمز پک محدوددر . بو وادیده بر چیغیر آحق ! امید ایدرز که بز دن داها زیاده اقتدار و وقوفه صاحب اولانلر بو چیغیری کنیشه تهرک بو خصوصه کی احتیاجی تماماً رفع ایده رلر .

عمومی بر باقیسه

اسلامیتک ظهوری زماننده کی، یاخود بوندن بر آز اولکی عربستانک حاله عمومی بر باقیشله باقیلقدقه اوکره کنیش بر قارغاشالنی، درین بر قاریشیلغنی کوستیریر بر لوحه آصیلیر: بولوحه نک اوزرنده چیز کیلر ورنکلر بر برینه قاریشمش در، آنجاق پک دقلی و پک اوزون بر باقیشدن صوکر بعضی صورتلرک، شکلرک ترسم ایتمکه اولدینی کشف ایدیه بیلیر :

هیچ برشی، هیچ بر شکل هنوز اولماشدر، کندی شخصیتی بولماشدر؛ فقط هرشی اولق و کننیدینه خاص اولان شخصیتی بولق اوزره در . نه ملیت واردر، نه حکومت؛ فقط ملیت ده، حکومت ده تشکل ایتک اوزره در . نه نه لسان واردر، نه ادبیات؛ فقط غایت زنکین و کنیش بر لسانک، غایت پارلاق بر ادبیاتک ترتب و تشکلی ایچون لازم اولان بوتون عنصر و عاملر میدانده در . دین ده عینی حاله در: بویوک بر معنوی پریشانلق ایچنده روحلر، قلبلر عینی احتیاجک سوقی ایله عینی استقامته دوغرو یورومک اوزره درلر . خلاصه آلمان فیلسوفلرندن هه رده رک اصطلاحنجه بو بر « اولق » « Devenir », ترتب و تشکل ایتک دوریدر . بز بو « اولق » دورینک اساسی تشکیل ایدن عنصر

و عامللری بوراده برر برر کوزمزدن کچیره جکز : اونلرک اسلامیتدن اول نه حالده بولوندیغی ، نره لره دوغرو یورو مکده اولدقلرینی واسلامیتک بولنره نه کبی بر استقامت ویرمش اولدیغی مطالعه ایده جکز .

عرب قومیتی

ایلك اول عرب قومیتدن باشلايلم ، عربلر لساناً و عرفاً غربی آسیانك قرون اولی تاریخنه حاکم و قرون اولی مدینتی کندیسندن تمثیل ایدن بنی سام عرقك اك صاف ، اك نجیب بر شعبه سی در . کلدانیه ، آشوریه ، فنیکه ، سوریه ، بنی اسرائیل و حتی بر درجه یه قدر مصر تاریخ و مدینتی وجوده کتیرمش اولان قوملرک قان ولسان قارداشلیدر . فقط عربلر بو قوملر قدر قرون اولی تاریخنه و حیاته اشتراك ایده مه مشلدر . فی الحقیقه کلدانیه یه صومارقادلردن صوکر ایلک مهاجرت ایده رک اصلاً تورانی اولان صومارقادلرک مدینت و دولتلی انفاضی اوزرنده کلدانیه دولتی تأسیس ایدن آرامه نیلری [۱] مشهور آلمان عالمرندن بعضیلری نجد طرفدن کلش بر عرب قبیله سی عد ایتدکاری کبی مصری استیلا ایده رک آلتی یوز بو قدر سنه مصر اوزرنده حکومت ایتش اولان هیکسوسلرک ده عرب اولدیغی قبول اولونیور [۲] . کندی دینی غنغنه لر مزده موجود عاد ، ثمود ، ذوالکفل ، ذوالقرنین ، لقمان ، شداد کبی کبی اسملر ، خصوصیه بلقیس و سلیمان حکایه سی واسماعیل ایله هاجرک عربستانه مهاجرتی و دیگر بعضی تاریخی وقعه لر عربلرک قرون اولی تاریخنه بوتون بوتون یابانچی اولما دقلرینی کوسترییور . فقط شو علاقه و رابطه هیچ بر زمان بین الملل بر اهمیتی احراز ایده مه مشدر ؛ دائماً تصادفی اولارق ایکنجی درجه ده و غربی آسیاده ساکن قوملرک مقدراتی اوزرینه تأثیر اجرا سندن خالی قالمشدر . عربستان یاریم آطه سنک طوپوغرافیسی عربلرک شو حالنی اولدجه توضیح ایده بیلیر . اوچ طرفدن صو ایله محاط و دوردنچی طرفندن ده واسع وزراعتدن

عاری صحرادن عبارت اولان بر قوم دریاسی ایله خارج دنیادن آیریلش اولان عربلرک طیشده کی عالم ایله صیقی بر رابطه ده بولونمالری پک کوچدی . ایشته بونک ایچوندرکه قرون اولی نك او ولوله لی تاریخی عربلر ده دو قونما یور و دیمک اولیورکه یالکز کچرکن و تصادفی اولارق اونلر ایلشور !

حال بویه ایکن عربستانک ایچ طرفلرنده تا قدیم زماندن بری یرلشمش اولان عربلر کیملردی و نره دن کیشلردی ؟

شو سؤاله جواب اولارق اسلام مورخلری عربلری منشأ اعتباریله دورت قسمه آیریورلر : اول اصل یرلیر - عرب عربه که بونلر ده بش شعبه دن عبارتدرلر (۱) حجازک شمال جهتنده یرلشمش اولان ثمود ؛ (۲) یمن و حضر موده ساکن عاد ؛ (۳) فلسطین حدودی اوزرنده و انبار جهتلرنده کی عمالقه ؛ (۴) مکه و یثربده کی جرهمیلر ؛ (۵) یمامه طرفنده کی طسح وجدس [۳] .

عربستانک اصل یرلی اهاالیسی اولان بوقیله لک نه زمان و ناصل عربستانده یرلشمش اولدقلرینی تعین ایتک قابل ده کلدرد .

ثانیاً عرب مستعربه در : بونلر یمنه بنی قحطانیلرک مهاجرتندن و اونلرک یرلی اهاالی ایله اختلاطندن سوکرا حصوله کیشدر . بنی قحطانیلر ایسه کندی نسلبرینی نوحک اوغلی سامک اوغلی عابریک اوغلی قحطانه قدر جیقاریورلر . شوغنه ده محقق اولان برشی واریسه اوده بنی قحطانیلرک بابلستان طرفندن - احتمال که ایرانیلرک تضییقی مناسبتی ایله - مهاجرت ایده رک یمنده یرلشمه لریدر .

ثالثاً عرب تابعه : بونلر حجازه فلسطین جهتندن مهاجرت ایده رک کیش اولان بنی اسماعیلک یرلیر ایله اختلاطندن تشکل ایتمشدر .

رابعاً عرب مستعجمه : عربستان خارجنده عربلرک باشقا قوملر ایله امتزاج و اختلاطندن حصوله کیش اولانلر در : مصر ، سوریه ، عراق و سائر آفریقا قوملری کی .

اسلامیتک ظهوری زماننده و اوندن برآز اول بوتون بو عرب شعبه لرینی باشقا باشقا حائلر و شرطلر اوزرینه یاشار بولیورز : آرالرنده کی مادی و سیاسی

رابطه پک سطحی در . معنوی رابطه لره کلنجه بونلرده قومی و حدتی تلقین واحساس ایتدیره چک درجه ده کلدرد. بالعکس آرالرنده قائم اولان عمومی حال دائمی بر غاوغا ، بر چاریشمان عبارتدر . وبو حال یالکز بو بویوک شعبه لر آراسنده کی علاقیه مخصوص ده کلدرد. شعبه لر ایچنده موجود اولان حال بوتون قبیله و عشیرت لر آراسنده حکمراندر . ته تنوغرافی و طوبوغرافی اعتباریه بویوک شعبه لر تشکیل ایتمش اولان عربلر عینی زمانده شعبه لر ایچنده برچوق قبیله لره منقسم اولارق دائمی برجدال اوزره یاشایوردی .

عرب حکومت و درلنری

اسلامیتک ظهورندن اول عربلر سوره کلی و منتظم برملی حکومت تشکیل ایده بیللمشلمیدر ؟

عربستانک حجاز نامنی طاشیان و عرب تابعه ایله مسکون اولان قطعه سی حقنده شو سؤاله قطعی اولارق « خایر » جوابی ویریه بیلیر . تا حضرت پیغمبرک مکدن مدینه یه هجرتنه قدر حجازده بوتون حجازی اداره سی آلتنه آلمش آزچوق منتظم بر حکومت تشکیل ایده مه مشدر . یالکز بوراده ده کل، چول و صحرالرده، شهرلرده بیله عربلر عشیرت و قبیله اصولی اوزرینه یاشایوب کلشلردر .

یمنده ایسه الله ایدیلن تاریخی معلومات باشقا ماهیتده در . فی الحقیقه شو معلومات افسانه و ماصال ایله قاریشمشدر . مع مافیه افسانه لرك و ماصال لرك وارلنی بیله یمنده عربلرک تاقدیمدن بری آزچوق مدنی و منتظم بر حیاته مالک اولدقلرینی کوستریبور .

یمن، عربستانک اک مسعود، اک منبت واک محصولدار قسمی ایدی . بوندن باشقا یمن هندوستانله غربی آسیا و مصر آراسنده کی تجارت یولنک ده اوزرنده واقع ایدی . بناء علیه عربستانده ایلك اول مدینت اثرلرینک بوراده ظهور ایتمش اولماسی پک طبیعی در . وفی الحقیقه کرك تاریخی و کرك دینی عنعنه لر یمنه عائد برچوق خاطره لری حاویدر . قرآن کریمده بیله ذکر کی کچمش اولان

سیل عرم، اهالی دینده ماصال کبی دولاشان باغ ارم حکایه لری اوجاخی هپ
یمندر؛ وکذا شرق حکایه لرینه رونق ویره ن بلیس — که سلیمان ایله ازدواجی ده
دینی غنعه لردندر — یمن ملکه سی در .

بوتون شو خاطره لر هر نه قدر افسانه اولسه لرده بر زمانلر یمنده اولدجه
یوکسک بر مدینتک تأسس ایتش اولدیغی کوستریور . حتی بعضی مورخلر
هجرتدن اوچ بیک سنه اول یمنده مقتدر بر قحطانیه حکومتک تشکل ایتش
اولدیغی ذکر ایدیورلر ؛ وقحطانیه سلاله سنه منسوب پادشاهلرک اوزون
اوزادی یه حیاتلرینک حکایه لرینی یازیورلر . بونلردن بعضیلرینک مثلاً شداد ،
لقمان ، ذوالقرنینک ناملری ناسک دینده اسم عام یرینه کچمشدر . دیگر لرینه ده
فوق العاده قوتحات اسناد ایدیلور . مثلاً بنی قحطانیه دن حارث کویا بوتون
عربستانی ، بابل ، ایرانی ، آذربایجانی ، هندوستانی تسخیر ایله مش و بونک ایچونده
اوکا « تبع » لقبی ویریشدر [۱] . شمر میرعش ایسه تا تورکستانه قدر وارمش
وکویا سمرقند شهری اونک اسمیه تسمیه ایدیشدر . بوکاده « تبع اکبر »
لقبی ویریشدر .

فقط بوتون بو حکایه لر ذکر اولونان یرلرک واهالینک تاریخلری و خاطره لری ایله
تأیید و تصدیق ایدیله دیکندن طبیعی افسانه دن باشقا بر ماهیتی حائز اولمازلر .
مع مافیه محقق برشی وار ایسه اوده یمنده اسلامیتدن اول اولدجه قوتلی بر
دولتک تشکل ایتش اولدیغی در . بودولتک مقر و مرکز لری صنعاً ، مآرب کبی
حالا انقاض لری آلتنده مدینت اثر لری چیمقمده اولان نقطه لردن عبارتدی . فقط
اسلامیتک ظهورندن پک چوق اول بو حکومتک منقرض اولدیغی ده محققدر .
وقوعی میلادی تاریخک ۱۲۰ نجی سنه سنه تصادف ایتدیکی مورخرجه قبول
اولونان سدمآربک ییقلماسی وسیل عرمک حدودی و بومناستله عرب عاربه نک
حجاز ، نجد ، عراق و شام طرفلرینه داغیلما لری ده یمن دولت و مدینتک
اسلامیتک ظهورندن هیچ اولمازسه بش یوز سنه اول انقراض بولش اولدیغی
اثبات ایدیور . بوندن صوکرآ آرتق یمن ایرانله حبشستان آراسنده بر غاوغا

وسيله سی تشکيل ايدييور. اسلامیتده ظهوری ائناسنده یعنی سادهجه بر ایران والیسی - بازان - طرفندن اداره اولونور ایران ولایتی حائده بولدی . عرب مستعجمیه کلنجه بونلرده عربستان یاریم آطه سنک خارچنده ولاکن اونکله متصل اولارق بر قاچ یاری مستقل حکومتلر تشکيل ایتدیلر . کرک روما و ایران تاریخلرندن و کرک اسلام مورخلرینک ویردیکی معلوماتدن بو حکومتلرک روما و ایران حسابلرینه اولارق تشکيل ایتمش اولدقلری آکلاشیلور . بونلردن بعضیلری روما و دیگرلری ده ایران ایمپراطورلنی ایچون « اوج بکلکی » ویشدارلق وظیفه سنی ایضا ایتکله برابر مذکور ایمپراطورلقلرک حدودلرینی ده عربستانک چول طرفندن کلن و هیچ بر زمان اکسیک اولمایان چاپول آقینلردن محافظه ایدييورلردی . بوکا مقابل اومعظم ایمپراطورلقلرده بونلری حمایه ایلهورلردی .

بو منوال ایله رومانک حمایه و اطاعتنده بولونان شام و ازجمله فلسطین حدودنده اوج عرب حکومتی تأسس ایله مشدی که اسملری شونلردر: (۱) قوقیا و یاخود اذینه حکومتی (۲) تدمر و یاخود پالمیر حکومتی که آل اذینه نک دیگر بر شعبه سنک اداره سنده بولونیوردی . (۳) بنی غسان حکومتی .

شو حکومتلر رومایه تابع ایدیلر و روما حدودینی ایچ عربلرینک آقینه قارشى مدافعه ایتکله برابر روما ایله ایران آراسنده محاربه وقوعی ائناسنده ایرانه تابع عرب « اوج بکلرینک » ده مهاجاتی دفع ایتکله مکلفدیلر .

بونلره قارشى شرق جهتنده ایرانه تابع ایکی عرب بکلکی تشکيل ایتمشدی . نجد ایله عراق آراسنده کند حکومتی ، و بوکونکی بغدادک جنوبی شرق جهتنده واقع بنی منذر بکلکی و یاخود حیره حکومتی ؛ بونلرده ایرانه قارشى عینی وظائفله مکلفدیلر . بو عرب دولتلری تابع بولوندقلری ایمپراطورلقلرک دینلرینی ده قبول ایله مشلردی . رومایه تابع حکومتلر خریستیان و ایرانه تابع حکومتلر زردشت دیننده ایدیلر .

فقط آرا صیرا فرصت دوشدکجه شو یاری مستقل حکومتلر بوتون بوتون استقلال قازانمه داعیه سنی پرورده ایتکدن خالی قالماملردر . ازجمله مثلاً روما

تاریخنده « شرق ملکهسی » عنوانی ایله اشتهار ایتیش پالمیر حاکمهسی زینب بویولده پک پارلاق مجاهداتده بولونمشدر و حتی ایمپراطورغالانی مغلوب ایله مشدر. و کذا کند حاکمک اوغلی معلقات صاحبی شاعر شهیر امرؤ القیس ده بووادیده بویان اولمش و نهایت جاتی فدا ایله مشدر .

اسلامیتک ظهوری ائناسنده عرب مستعجمه دولترلندن یالکز ایکسی موجوددی : بری شرقده ، عراق جهتنده ایرانه تابع آل منذر دیکری غربده ، سوریه جهتنده یزانسه تابع بنی غسان . سائرلرینک کافهسی منقرض و محو اولمشلردی .

ایشته سیاسی و حکومت نظرندن عربلرک اسلامیتدن اول مختصر آ وضعیتلری ! اسلامیتک دوغدیغی قطعهده یعنی حجازده اوتهدن بری هیچ بر حکومت و دولت تشکل ایدمه مشدر . یمن و عربستان یاریم آطه سنک خارجنده تشکل ایتیش اولان حکومتلر ایسه صوک درجه پریشان برحالده و حتی یمن کبی عربستانک اک مهم قسمی اجنبیلرک حاکمیت و تسلطی آلتنده بولونیوردی . سیاسی و قومی وحدتدن اثر بیله یوقدی . یمنک ایران استیلاسنه اوغرامش قسمنندن و حیره حکومتی ایله بنی غسان حکومتندن باشقا عربستانک بوتون سائر یرلرنده اهالی اوافق اوافق قبیلهلر ، شعبه لر ، عشیرتلر آراسنده بولوناراق بربرلری ایله دائمی برقتال ، صاواشما ، ووروشما ، چاپول و قان آلمانچنده یاشایورلردی . کله جک مطالعه لریمزدن آکلاشیلاجغی وجه ایله عینی قارغاشالق ، عینی پریشانلق عرب یاشایشنک بوتون دیکر شئونلرینه ده ساریدی .

احمد آغایف

